BUREAU
Vanderzaak

STADSGEHEIM · GENT

De verdwenen sleutel

In een vitrine van het Belfort ligt een sleutel die bijna niets waard is. Toch is hij weg, en morgen om twaalf uur moet hij terug zijn. Zet een pot thee, speurneuzen.

2 tot 6
speurneuzen

45 tot 75 min
speelduur

Geen
spelleider nodig

© 2026 Bureau Vanderzaak · vanderzaak.be · Enkel voor eigen gebruik. Dit verhaal is verzonnen. De Sleutelavond, de stichting, de Drakenkist, de Drakenbeker en alle personages bestaan niet. Gelijkenissen met echte personen of organisaties zijn toevallig.

Zo maak je het dossier klaar

VOOR JE BEGINT

1. Print dit document enkelzijdig op A4.
2. Lees niets, behalve deze pagina en de bovenkant van elk vel.
3. Sorteer de vellen volgens de gekleurde balk bovenaan en steek ze in zeven enveloppen.
4. Schrijf op elke envelop wat erin zit, en leg een pen en een pot thee klaar.

WELKE ENVELOP IS WELKE

Envelop 1 tot 5	De vijf hoofdstukken van het verhaal
Envelop H	De hints, per hoofdstuk op een eigen vel
Envelop Ontknoping	De ontknoping

ZO SPELEN JULLIE

1. Open envelop 1 en lees het verhaal om beurten hardop voor.
2. Bespreek de vraag van de inspecteur op het einde. Open daarna pas de volgende envelop.
3. Zitten jullie vast? Neem het hintvel van dat hoofdstuk en lees eerst alleen hint 1.
4. Vul na envelop 5 samen de beschuldiging in. Lees dan envelop Ontknoping hardop voor.

Een lege vitrine

Beste speurneuzen,

Ik schrijf u op zaterdagochtend, met een halve boterham in de hand en een tekkel op mijn linkervoet. Morgen om twaalf uur moet deze zaak opgelost zijn. Ik ben te oud om dat alleen te doen, en Snuf heeft een hekel aan papierwerk. Zet dus een pot thee en lees mee.

Inspecteur Vanderzaak

Om kwart voor negen stond Odile Claes aan mijn deur. Zij is eenenzeventig, voorzitter van de Stichting Sleutelavond en de enige vrouw in Gent die mij nog aanspreekt met “jongeman”. Haar hoed stond scheef. Dat had ik in veertig jaar nooit gezien.

“Ze is weg,” zei ze. “De Drakensleutel is weg.”

U moet weten: in de Sint-Baafskathedraal staat de Drakenkist, en die gaat maar om de vijfentwintig jaar open. Dan wordt de zilveren Drakenbeker getoond, een geschenk van de oude ambachten aan de stad. Dat gebeurt morgen, zondag, om twaalf uur.

De sleutel van die kist ligt het hele jaar in een bankkluis. Hij komt er in die vijfentwintig jaar maar één keer uit: op de vrijdagavond voor de opening, de Sleutelavond. Dan ligt hij een avond lang te pronken in een vitrine op de tweede verdieping van het Belfort. Zaterdagmiddag haalt de stichting hem op voor de plechtigheid.

“Vertel het me in volgorde,” zei ik. Snuf ging op haar schoen liggen, want hij weet wie er troost nodig heeft.

De receptie liep gisteren tot kwart voor negen. Sofie, de fotografe, liep de hele avond in de weg. Om tien voor negen was de laatste gast naar beneden. Odile bleef alleen achter om de glazen te tellen, en toen zag ze de ramp. Iemand had rode wijn gemorst op het rode kussen onder de sleutel.

“Rood op rood, dat ziet toch niemand?” zei ik.

“Ik zag het,” zei ze. Dus haalde ze uit de kast het blauwe kussen, dat al jaren ongebruikt lag. Ze legde de sleutel erop, sloot de vitrine en bracht het vlekkerige kussen mee naar huis. Er was niemand meer boven om het te zien, en ze schaamde zich er een beetje voor. Om vijf over negen ging ze door de hoofdingang naar buiten.

’s Nachts sliep ze slecht. Paste dat blauw wel bij het oude ijzer? Daarom ging ze vanmorgen om acht uur kijken, terwijl er normaal tot de middag niemand boven komt. De vitrine was dicht en nergens beschadigd. Het kussen lag er nog. De sleutel niet.

Om tien over acht deed ze de zaal op slot en stak ze de enige sleutel in haar handtas. Sindsdien is er niemand meer boven geweest. Beneden zei ze alleen tegen Jef, de conciërge, dat er iets met de sleutel was en dat niemand de zaal in mocht. Daarna belde ze, met Jef ernaast, de koster van de kathedraal: vanaf nu blijft er iemand bij de Drakenkist, en niemand mag er nog aan zonder haar toestemming.

“En als de sleutel morgen niet terug is?” vroeg ik.

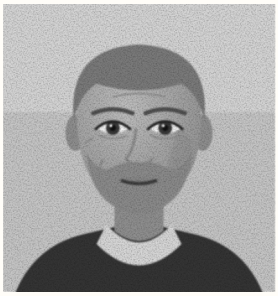
“De statuten zijn duidelijk. Zonder de echte sleutel geen opening. Dan blijft de kist dicht tot de volgende keer.”

“Vijfentwintig jaar?”

“Vijfentwintig jaar, jongeman. Dat haal ik niet meer.”

De sleutel zelf is weinig waard: oud ijzer en een gegraveerde draak. Wie steelt nu zoiets? Vier mensen waren gisteravond na de receptie nog in of rond de toren. In de vitrinezaal hangen geen camera’s, want daar heeft de stichting geen geld voor.

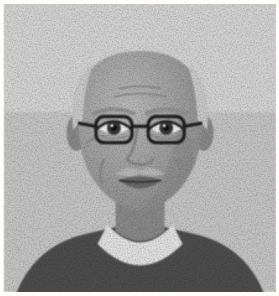
Verdachte	Wie	Wat wij nu weten
Bart Deprez, 58	Stadsbeiaardier, sinds twintig jaar	De stichting wil zijn avondconcerten schrappen. Hij zegt dat hij om negen uur naar huis ging.
Lotte Van Hecke, 34	Gids, gaf gisteren de rondleiding	Heeft schulden sinds haar reisbureau failliet ging. Zegt dat ze om tien over negen vertrok.
Jef Maes, 62	Conciërge, sinds dertig jaar	Slecht been en geen bekend motief. Sloot de toren ’s avonds af.
Sofie De Witte, 27	Fotografe voor de nieuwe brochure	Hoopt op een exclusieve reportage. Zegt dat ze daarna de torens ging fotograferen.

Bart Deprez
beiaardier · V-01

Lotte Van Hecke
gids · V-02

Jef Maes
conciërge · V-03

Sofie De Witte
fotografe · V-04

Pasfoto's uit het dossier van de inspecteur. Knip ze uit als je ze bij je notities wilt leggen.

DE INSPECTEUR VRAAGT

Wie staat voorlopig bovenaan uw lijst, en waarom zou iemand een sleutel stelen die bijna niets waard is? Bespreek het, en open dan envelop 2.

De badge van de gids

Het Belfort staat tussen de Sint-Baafskathedraal en de Sint-Niklaaskerk, met zijn draak hoog boven alles en iedereen. Volgens de oude verhalen bewaakte dat beest ooit de schatten van de stad. Vannacht was hij duidelijk even afgeleid.

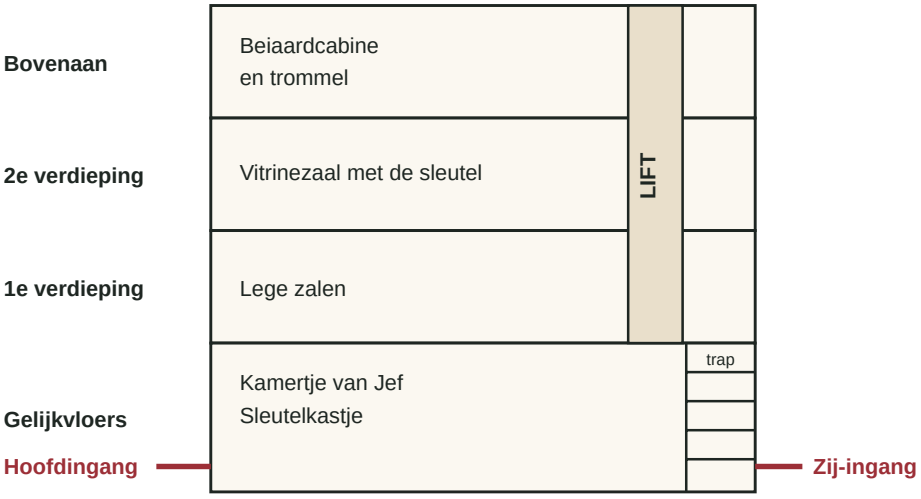
Eerst deed Odile de vitrinezaal voor mij open. De vitrine was dicht en onbeschadigd, dus iemand had ze geopend met het sleuteltje. Snuf snuffelde lang aan het glas en nieste.

Daarna zette Jef Maes koffie in zijn kamertje naast de ingang, waar het rook naar koffie en koperpoets. Na negen uur gaat elke deur alleen open met een badge, zowel naar binnen als naar buiten. Hij printte het register voor mij af.

BADGEREGISTER BELFORT

UUR	WIE	WAT
18:30	J. Maes	Toren geopend
21:05	O. Claes	Buiten, hoofdingang
21:10	L. Van Hecke	Buiten, zij-ingang
21:12	Gastbadge S. De Witte	Buiten, hoofdingang
21:47	L. Van Hecke	**Binnen**, zij-ingang
21:52	L. Van Hecke	Buiten, zij-ingang
22:14	B. Deprez	Buiten, hoofdingang
22:20	J. Maes	Afgesloten, alarm aan
07:40	J. Maes	Alarm uit
08:00	O. Claes	Binnen, hoofdingang

SCHETS VAN DE INSPECTEUR

Geen bouwplan, maar genoeg om mee te werken. Zet met een potlood bij elk uur uit het register wie waar kan geweest zijn.

Ik las het twee keer. Lotte zei dat ze om tien over negen naar huis was gegaan, maar ze kwam terug. Bart zei dat hij om negen uur vertrok, maar hij bleef tot veertien over tien. Twee mensen hadden tegen mij gelogen, en het was nog niet eens elf uur.

Sofie liet ondertussen haar foto’s van gisteravond zien. Op de mooiste, van twintig voor negen, ligt de sleutel als een kroonjuweel op zijn rode kussen. “Die is voor de cover,” zei ze. “Of voor de krant, als dit zo doorgaat.” Tact is niet haar sterkste kant.

Sofie De Witte, foto voor de brochure. Haar notitie erbij: *“Rood fluweel, staat mooi bij het oude ijzer.”*

Lotte vond ik op het Sint-Baafsplein, tussen twee groepen toeristen. Ze werd bleek toen ik over 21:47 begon.

“Ik was mijn map vergeten,” zei ze. “Personeel mag daar ’s avonds niet meer binnen, dus ik heb het niet gezegd. Daarna heb ik frietjes gehaald op de Korenmarkt. Kijk maar.”

Ze viste een kasticket uit haar jaszak.

KASTICKET

```
Frituur op de Korenmarkt
Vrijdag, 21:58
1x grote friet, 1x stoofvleessaus
Betaald met kaart
```

Dat bewees weinig. Terwijl ze het wegstak, lichtte haar telefoon op. Snuf blafte, en ik ben een onbeleefde man. Ik las het bericht.

BERICHT OP LOTTES TELEFOON

```
Beste Lotte,
Mijn aanbod voor oude Gentse stukken blijft staan. Vandaag om vijf uur, op de bank bij de vijver in het Citadelpark. Contant, zoals afgesproken.
M.
```

“Wat verkoopt u daar, mevrouw Van Hecke?”

Ze keek naar de grond. “Dat heeft niets met uw sleutel te maken.”

Schulden, een geheime koper, een leugen en een badge op het verkeerde uur. Als ik jonger was, had ik nu mijn pijp aangestoken en de zaak gesloten. Maar ik ben oud, en dan weet je dat de eerste verdachte zelden de laatste is.

DE INSPECTEUR VRAAGT

Is Lotte de dader? Maak een lijst van wat tegen haar pleit en wat er nog ontbreekt. Open dan envelop 3.

Het Vliegerke

Na de middag ging ik op zoek naar Bart Deprez. Ik vond hem boven aan de lange trap, in zijn cabine, tussen de stokken van de beiaard. Het rook er naar oud hout en koperpoets. Op zijn lessenaar stond een foto van een jongen met een brede lach.

“Mijn zoon,” zei hij. “Als kind hebben ze hem twee keer geopereerd. Nu is hij groter dan ik.”

“U zei negen uur.”

Hij zuchtte als een man die al een tijd op die zin wachtte. “Na negen uur mag ik niet meer spelen. Een nieuwe regel van de stichting. Maar als ze mijn concerten schrappen, wil ik wel afscheid nemen. Ik heb dus gespeeld tot na tien uur. Daarna heb ik mijn hoofd leeggemaakt, zoals elke dag, met een toer rond de vijver in het Citadelpark. Dat is mijn hele misdaad.”

“Dat kan iedereen zeggen. Die toren speelt ook vanzelf.”

“De trommel speelt op het kwartier. Je kunt er een melodie in zetten, noot voor noot, zelfs met een fout erin als je dat wilt. Maar ik heb met de hand gespeeld. Die overgang in de derde maat krijg ik al twintig jaar niet zuiver.”

Odile vertelde me later waarom hij zo bitter is. Met het sponsorgeld van de opening wil de stichting de trommel vernieuwen, zodat de beiaard voortaan bijna alles vanzelf speelt. Geen opening betekent geen sponsorgeld, en geen nieuwe trommel.

De stad stuurde me intussen een klacht door. Ambtenaren lezen zulke mails nooit, maar ik wel.

KLACHT AAN DE STAD, ZATERDAG 07:12

Gisteravond heeft iemand opnieuw onafgebroken op de beiaard gespeeld, van half tien tot vijf over tien, volgens mijn klok. Tien keer Het Vliegerke, telkens met dezelfde valse noot in de derde maat. Ik woon op de Korenmarkt en ik ben niet doof, helaas.

Mevrouw Roggeman

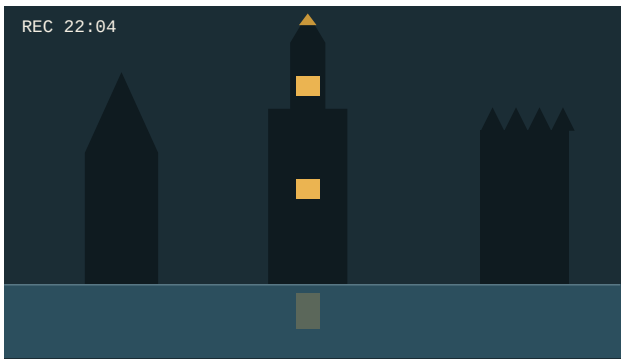
Tien keer dezelfde fout, dacht ik. Is dat een mens, of een machine?

Sofie kwam me achterna met haar telefoon. Na de receptie had ze op de Sint-Michielsbrug een filmpje gemaakt van de drie torens. Het begint om 21:58 en eindigt om 22:06, en ze staat er zelf bijna de hele tijd in beeld. Op de achtergrond hoor je *Het Vliegerke*. Toen ze haar telefoon liet zien, zag ich ook een bericht van donderdag staan.

LUISTER ZELF

Het geluid van Sofies filmpje. Scan de code met je gsm en luister goed naar de derde maat. Hoor je een mens of een machine?

Geen gsm bij de hand? Geen probleem: de klacht van mevrouw Roggeman vertelt je alles wat je moet weten.

Stilstaand beeld uit Sofies filmpje, 22:04. In het midden het Belfort. Hoeveel ramen branden er, en welke verdiepingen zijn dat op de schets uit envelop 2?

BERICHT VAN DE KRANT AAN SOFIE

Een brochurefoto betalen we niet. Breng me voor zondag een echt verhaal rond die kist, en dan praten we over de voorpagina.

“Dat bewijst niets,” zei ze. Dat klopte. Maar een sleutel die verdwijnt, is wel een echt verhaal.

Tegen de avond las ik mijn notities van die ochtend nog eens na. Bij die eerste koffie had ik ook Jef Maes kort gesproken. Ik noteer zijn woorden zoals hij ze zei.

NOTITIE: GESPREK MET JEF MAES

“Ik heb om twintig over tien afgesloten, zoals altijd. Mijn laatste ronde doe ik beneden. Boven kom ik zo weinig mogelijk, mevrouw Odile regelt dat zelf. De lift begint pas op de eerste verdieping, en met dit been is die eerste trap een hele klim. Ik ben gisteren om half negen voor het laatst boven geweest, toen ze om meer stoelen vroegen. Vanmorgen ook niet, dat heeft ze verboden.

Dertig jaar werk ik hier, inspecteur, en nu dit. Om negen uur moest ik normaal in de kathedraal zijn, zoals altijd voor een plechtigheid, om de kist en de stoelen klaar te zetten. Daar zal nu wel niets van komen, mevrouw Odile laat de kist bewaken en wil er niemand meer bij. Vanmiddag neem ik gewoon de tram naar het Citadelpark, zoals elke pauze. Voor mijn been, zegt de dokter.

Mijn dochter belde net nog. Ze is dokter in Leuven, ziet u. Toen ze klein was, had niemand dat durven dromen. Wilt u nog koffie?”

Ik dronk mijn koffie koud op, en Snuf keek me lang aan.

DE INSPECTEUR VRAAGT

Wie heeft het meeste baat bij een kist die dicht blijft? Speelde Bart echt, of speelde de toren vanzelf? Zet de verdachten in volgorde en open dan envelop 4.

De Drakenkist

Rond vier uur kwam Jef met een uitdraai die hij “bijna vergeten” was. De vitrine gaat alleen open met een klein sleuteltje. Dat hangt beneden in een elektronisch kastje, met één code voor iedereen die in de toren werkt. Het kastje onthoudt dus wanneer het open was, maar niet door wie.

LOGBOEK SLEUTELKASTJE

SLEUTELTJE UIT HET KASTJE	TERUG IN HET KASTJE
18:40	18:50
20:54	21:03
22:03	22:12

Ik vroeg Odile naar de eerste twee keren. De eerste keer legde zij de sleutel in de vitrine. De tweede keer was het voorval met het kussen. De derde keer was zij al lang thuis, en die keer kende niemand.

Om vijf uur zat ik toch op een bank in het Citadelpark, verscholen achter een krant van gisteren. Ik kwam niet meer voor Lotte, maar voor “M.”. Lotte kwam, met een schoenendoos onder de arm. Een magere man in een lange jas kwam ook. Ik heette hem welkom.

Marnix Bogaert is antiquair, met een zaak aan de rand van het park. In de schoenendoos zaten vier oude Gentse tegels uit het huis van Lottes grootmoeder. Ze verkocht ze stiekem, om haar schulden af te betalen, en ze schaamde zich dood. Marnix plakte op elke tegel een klein genummerd etiket, stak ze onder zijn arm en vertrok.

Drie mensen hadden me die dag over dit park verteld. Daarom liet ik Snuf nog even zoeken. Achter de oude paviljoenmuur krabde hij als een bezetene aan een losse steen, en hij nieste. In de holte erachter lag iets, gewikkeld in een zachte doek die rook naar koperpoets.

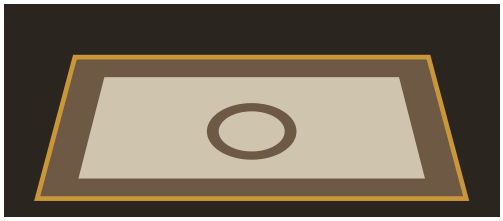
In de doek zat de Drakensleutel.

Er zat ook een zilveren beker in. Hij was zwart van ouderdom, met een draak rond de voet.

Ik belde Odile. Een kwartier later stapte ze uit een taxi, en ze moest op de bank gaan zitten toen ik hem liet zien. Ze hield hem lang vast. “Dat is onmogelijk,” zei ze. “Dit is de Drakenbeker. Die zit in de kist. Die zit al vijfentwintig jaar in de kist, onder slot en grendel.”

Met dezelfde taxi reden we naar de kathedraal. De koster liet ons binnen en wachtte buiten. Even later stonden we met z’n tweetjes voor de kist, en ze draaide de sleutel om. Het slot was stroef. De deksel kraakte.

De Drakenkist was leeg. Op de bodem lag alleen een ronde afdruk in het stof, waar ooit een beker had gestaan.

De bodem van de Drakenkist, zaterdagavond.

Dus was dit nooit alleen een diefstal van gisterenavond geweest. Iemand had de beker al lang geleden meegenomen. Wij lieten de archivaris van de stichting zijn kelder openen en vonden het verslag van de vorige opening.

VERSLAG VAN DE VORIGE OPENING

Na de plechtigheid bleef de kist door de drukte bijna een uur met de sleutel in de sacristie staan. Daarna werd ze gesloten teruggeplaatst en de sleutel aan de bank overgedragen. In die periode hadden uitsluitend toegang: de voorzitter (H. Claes), de koster, de stadsbeiaardier (E. Wouters) met zijn leerling, en de conciërge van het Belfort.

Uit het archief, vijfentwintig jaar geleden. Van links naar rechts: H. Claes, de koster, E. Wouters, zijn leerling met de partituren, de conciërge. Op de kist staat de beker.

Herman Claes, Odiles man, is al negen jaar dood. De koster stierf in 2009 en Wouters in 2014.

“Wie was die leerling?” vroeg ik.

“Een kerel van in de dertig die de partituren droeg,” zei Odile. “Wouters heeft hem later alles geleerd. Bart Deprez.” Voor de eerste keer die dag keek ze me niet aan. “En Herman? Zou Herman...?”

“Dat weet ik nog niet,” zei ik. Dat was helemaal waar.

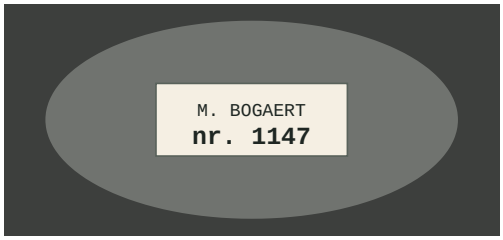
DE INSPECTEUR VRAAGT

Wie was er om 22:03 nog in de toren? En wie van hen kon er vijfentwintig jaar geleden al bij? Wie denkt u nu dat het is, en wat ontbreekt er nog om het te bewijzen? Open dan envelop 5.

De laatste schijf

Het was zondagochtend, negen uur. Over drie uur zou heel Gent in de kathedraal zitten.

Onder de voet van de beker had ik een klein genummerd etiket gevonden, net zoals op Lottes tegels. De antiquair stond me in zijn pyjama te woord, tussen de klokken en de stoffige engelen. Hij sloeg zijn kasboek open.

Etiket onder de voet van de beker.

KASBOEK MARNIX BOGAERT

Zilveren beker met draak, nr. 1147. In bewaring, niet te koop.

Klant: naam op zijn verzoek niet genoteerd.

Terugbetaling in 25 jaarlijkse schijven. Laatste schijf: donderdag. Beker meegegeven.

“Vijfentwintig jaar geleden kwam er een man met die beker,” zei hij. “Hij had dringend geld nodig, voor een operatie van zijn kind in het buitenland. Hij huilde bijna. Ik had hem niet mogen aannemen, dat weet ik. Ik heb hem niet verkocht, maar in mijn kast gezet. Elk jaar kwam die man een deel terugbetalen, tot donderdag. Zijn naam geef ik niet. Een antiquair is een biechtvader met stof op zijn schouders.”

Ik ging met Snuf op de stoep staan en dacht na. Wie die beker had meegenomen, had hem sinds donderdag ook weer terug. Hij kon hem weer verkopen, maar dat wilde hij niet. Hij had er vijfentwintig jaar voor betaald om hem terug te krijgen. Waarom had zo iemand dan vrijdagavond de sleutel nodig? En waarom lag dat alles zaterdagavond dan verstopt in een park? Dat had iemand duidelijk niet zo gepland.

Op mijn telefoon stonden twee berichten. Het eerste kwam van de firma die de beiaard onderhoudt.

BERICHT VAN DE ONDERHOUDSFIRMA

Op uw vraag: de laatste wijziging in het programma van de trommel dateert van maart. Vrijdagavond speelde de trommel alleen de gewone kwartierslag.

Het tweede kwam van Odile. De verzekeraar had zaterdagavond iedereen die in de toren werkt een kort formulier laten invullen. Ze stuurde me de antwoorden door.

VERZEKERING: WAAR EN WANNEER ZAG U DE SLEUTEL VOOR HET LAATST?

NAAM	LAATST GEZIEN	ANTWOORD
B. Deprez	Rond 19:00	In de vitrine, op een kussen. Ik heb er niet echt naar gekeken.
L. Van Hecke	Rond 20:15	In de vitrine, op het rode kussen, tijdens mijn rondleiding.
S. De Witte	20:40	In de vitrine, op rood fluweel. Zie mijn foto.
J. Maes	20:30	In de vitrine, zo klein op dat blauwe kussen.

De vergadering is geopend, speurneuzen. Bij mij op tafel liggen de uren, de valse noot, de formulieren en de koude koffie. Bij u ook.

DE INSPECTEUR VRAAGT

Lees alles nog eens na, ook envelop 1. Vul samen de beschuldiging in. Open pas daarna envelop Ontknoping.

Beschuldiging

In te vullen door de speurneuzen, voor envelop Ontknoping geopend wordt.

Wij beschuldigen

- ☐ Bart Deprez
- ☐ Jef Maes
- ☐ Iemand anders: _____
- ☐ Lotte Van Hecke
- ☐ Sofie De Witte

Hoe weten jullie het?

_____

_____

_____

Waarom nam de dader de sleutel?

_____

_____

Wat liep er mis?

_____

_____

Ondertekend door de speurneuzen

_____ _____ _____

HOOFDSTUK 2 · HINT 1

Een leugen bewijst nog geen diefstal.

Vouw hier en lees hint 2 alleen als het echt nodig is

HOOFDSTUK 2 · HINT 2

Kijk wat het register niet toont: wanneer de sleutel verdween.

HOOFDSTUK 3 · HINT 1

Wie verliest iets als de kist opengaat, of wint iets als ze dicht blijft?

Vouw hier en lees hint 2 alleen als het echt nodig is

HOOFDSTUK 3 · HINT 2

Bewijst de klacht dat Bart echt speelde? Lees nog eens wat hij over de trommel zegt.

HOOFDSTUK 4 · HINT 1

Vergelijk het uur van het sleuteltje met het badgeregister in envelop 2.

Vouw hier en lees hint 2 alleen als het echt nodig is

HOOFDSTUK 4 · HINT 2

Om 22:03 waren alleen Bart en Jef binnen, en allebei waren ze er vijfentwintig jaar geleden al bij.

HOOFDSTUK 5 · HINT 1

Vergelijk de formulieren met het verhaal van Odile in envelop 1. Let op de kleur.

Vouw hier en lees hint 2 alleen als het echt nodig is

HOOFDSTUK 5 · HINT 2

De dader wilde niets wegnemen, maar iets terugleggen. Wie moest zaterdag om negen uur bij de kist zijn? En wat deed Odile om acht uur?

Niet lezen voor de beschuldiging is ingevuld en ondertekend.

De ontknoping

Lees dit hardop voor.

Om tien uur klopte ik aan bij het kamertje naast de ingang van het Belfort. Jef Maes zette twee tassen klaar. Hij had al zijn nette pak aan, want hij wist dat er een plechtigheid zou zijn, of iets anders.

Ik zette de beker op tafel. Hij keek er niet van op. Ik denk dat hij er blij om was.

“Blauw, Jef,” zei ik.

“Blauw, inspecteur?”

“Dat kussen. Odile legde de sleutel er pas rond negen uur op, toen er niemand meer boven was. Tot dan lag hij op het rode, dat ziet u op Sofies foto van twintig voor negen. Op uw formulier schrijft u blauw, en toch zegt u dat u om half negen voor het laatst boven was. Zaterdagmorgen mocht u er niet in. Dus hoe weet u dat het kussen blauw was?”

Hij roerde lang in zijn koffie. “Ik heb het zelf gezien,” zei hij. “Om vijf over tien, met het sleuteltje in mijn hand.”

De rest was niet moeilijk meer. Tussen 22:03 en 22:12 waren er nog maar twee mensen in de toren. Bart speelde boven zijn *Vliegerke*, met een valse noot die heel de Korenmarkt kon horen. In de trommel stond geen melodie, dus dat was echt hij. Op Sofies beeld van 22:04 brandt het licht bij hem, maar ook twee verdiepingen lager, in de vitrinezaal. Dus bleef alleen Jef over.

Vijfentwintig jaar geleden was zijn dochter ernstig ziek. Een operatie in het buitenland kostte meer dan hij in jaren verdiende. In dat ene onbewaakte uur in de sacristie nam hij de beker uit de kist en bracht hij hem naar Marnix Bogaert. Hij beloofde zichzelf hem ooit terug te brengen. Niemand zou iets merken, want de kist bleef nog vijfentwintig jaar dicht.

Elk jaar betaalde hij een stukje terug. Donderdag betaalde hij het laatste en kreeg hij de beker terug, drie dagen voor de opening.

Toen had hij nog één probleem. Om de beker terug te leggen, had hij de sleutel nodig, en die kwam alleen vrijdagavond uit de bank. Zijn plan was eenvoudig. Vrijdagavond de sleutel meenemen, terwijl de beiaard zijn trage stap op de trap overstemde, want ’s ochtends kon er altijd iemand vroeg zijn. Dan zaterdag om negen uur de kist klaarzetten in de kathedraal en de beker terugleggen. Daarna de sleutel weer in de vitrine, ruim voor de middag. Niemand komt daar zaterdagochtend ooit.

Behalve een vrouw die niet kon slapen van een wijnvlek.

Om acht uur ontdekte Odile de lege vitrine, en daarna bleef er iemand bij de kist. Jef zat met een sleutel en een beker die hij nergens meer kwijt kon. De sleutel alleen teruggeven betekende een lege kist voor heel Gent. In paniek verstopte hij ze ’s middags achter de paviljoenmuur, in zijn pauze, op zijn vertrouwde wandeling langs de zaak van Marnix.

“Ik wilde niets stelen,” zei hij. “Ik wilde het alleen terugleggen.”

“En dat logboek van het kastje?” vroeg ik. “Dat hoefde u me niet te geven.”

“Toen u Lotte ondervroeg, heb ik het uitgeprint,” zei hij. “Dat kind heeft hier niets mee te maken.”

Daarom ging ik met hem naar de kathedraal, waar Odile al stond te wachten. Ik heb niet gehoord wat ze tegen elkaar zeiden. Snuf wel, maar die zwijgt. Ik zag alleen dat ze hem op het einde zijn das rechttrok.

Om twaalf uur precies draaide Odile Claes de Drakensleutel om, voor heel Gent. De kist ging open en de beker stond erin, zwart van ouderdom. Toen stond Jef op en vertelde hij zelf, met trillende stem, waar die beker vijfentwintig jaar had gestaan. Het was lang stil in de kathedraal. De stichting aanvaardde zijn ontslag en nam verder geen stappen, want de beker was terug en elke cent was betaald.

Bart mag zijn avondconcerten houden, mits hij die valse noot oefent. Mevrouw Roggeman heeft een nieuwe klacht ingediend. Marnix Bogaert kreeg bezoek van mijn notitieboekje en schonk zijn winst aan de stichting. Lotte kreeg voor haar tegels een eerlijke prijs. En Snuf kreeg een frikandel, die hij eerlijk had verdiend.

Goed gespeurd. Tot de volgende zaak.

— V.

DIT WAS EEN TESTZAAK

Vertel ons wat je ervan vond. Scan de code of ga naar vanderzaak.be/enquete. Het duurt ongeveer vijf minuten en helpt ons de volgende zaken beter te maken.